

2023-03-13

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: SOCN 2023-00097

KFKS 2022-00826

Remiss - Medborgarförslag ”Krisrutin Emma” Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Socialnämnden överlämnar synpunkter över medborgarförslaget om ”Krisrutin Emma” i enlighet med tjänsteskrivelse daterad den 13 mars 2023.

Sammanfattning

I medborgarförslag som inkom den 17 september 2022 föreslås att Nacka kommun ska implementera ”Krisrutin Emma” för att säkerställa uppsökande krisstöd till anhöriga efter suicid.

Kommunstyrelsens arbetsutskott, KSAU, remitterade medborgarförslaget till socialnämnden, den 14 februari 2023, § 21, med motiveringen att ärendet återremitteras till socialnämnden för yttrande om förslaget är en metod som kan stärka Nackas arbete och rutiner efter inträffat suicid.

Delar av ”Krisrutin Emma” ingår i arbetet som bedrivs inom den sociala omsorgsprocessen. Socialnämnden ansvarar enligt socialtjänstlagen för att göra individuella bedömningar utifrån den enskildes behov samt att samverka med andra huvudmän.

Ärendet

Bakgrund

Den 17 september 2022 inkom ett medborgarförslag där Nacka kommun föreslås implementera ”Krisrutin Emma” för att säkerställa uppsökande krisstöd till anhöriga efter suicid. Rutinen har utarbetats med anhörigas behov i centrum och utgår från kommunens befintliga resurser i samverkan med polis, vårdinrättning, socialtjänst, elevhälsa med flera.

I juridik- och kanslistabens tjänsteskrivelse föreslogs kommunstyrelsen fatta följande beslut. Kommunstyrelsen noterar att ”Krisrutin Emma” är en av flera metoder för att säkerställa stöd och hjälp till anhöriga efter att suicid inträffat. *Kommunstyrelsen noterar att*

verksamheter, såväl inom som utom kommunen, arbetar med denna fråga i samverkan och att en särskild implementering av den föreslagna krisrutinen därför inte är aktuell. Med dessa noteringar anses medborgarförslaget färdigbehandlat.

Den 14 februari 2023, § 21, beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott, KSAU att remittera medborgarförslaget till socialnämnden för yttrande om förslaget är en metod som kan stärka Nackas arbete och rutiner efter inträffat suicid. Utifrån denna remiss har barn- och familjeenheten utrett ärendet vilket redovisas i tjänsteskrivelsen.

Krisrutin

”Krisrutin Emma” har utarbetats av en ledamot i Riksförbundet för SuicidPrevention och Efterlevandes Stöd (SPES). Det är en rutin för att säkerställa uppsökande krisstöd till anhöriga efter suicid och utgår från samverkan mellan olika instanser såsom polis, socialtjänst, vårdinrättningar, elevhälsa, förskola och annat familjestöd.

Enhetens utredning

Suicid är ett folkhälsoproblem som förutom förlust av människoliv leder till psykiskt lidande och försämrad hälsa hos anhöriga och andra berörda.¹

Folkhälsomyndigheten beskriver att efterlevande efter suicid många gånger anger att stödet till dem ofta är bristfälligt och att deras behov av vård inte alltid tillgodoses. Ändå saknas det forskning om förebyggande insatser och effekter av insatser specifikt riktade till efterlevande efter suicid. Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) har sammanställt forskning om effekter av olika typer av stöd till anhöriga efter suicid. Författarna till översikterna menar att det finns studier som visar viss minskning av sorgens intensitet och suicidrisk vid stödinsatser och behandling men att det sammantaget endast finns svag evidens för effekterna. Författarnas slutsatser har inte analyserats utifrån svenska förhållanden.²

Hälso- och sjukvården har en viktig roll i det förebyggande arbetet, bland annat genom att stödja efterlevande efter suicid och följa upp hur de mår. Det finns även stödgrupper för efterlevande efter suicid, exempelvis Riksförbundet för SuicidPrevention och Efterlevandes Stöd (SPES) som kan ge stöd till de drabbade bland annat genom samtalsträffar.

Socialnämndens ansvar

2 kapitlet 1 § socialtjänstlagen behandlar socialtjänstens yttersta ansvar inom sitt område samt betonar att det inte innebär inskränkningar i det ansvar som vilar på andra

¹ Folkhälsomyndigheten (folkhälsomyndigheten.se)

² Stöd till anhöriga efter suicid – SBU (SBU.se)

huvudmän. Enligt 4 kapitlet 1 § socialtjänstlagen betonas att den enskilde genom bistånd ska tillförsäkras skälig levnadsnivå om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Kommer det till socialnämndens kännedom att en person har suiciderat görs en bedömning om behovet av stöd och insatser till efterlevande utifrån kundens individuella behov. Inom sociala omsorgsprocessen finns rutiner kopplat till förebyggande åtgärder vid risk för suicid samt när suicid har inträffat. Denna rutin Suicidrisk-Identifiera, Agera, (SIA), innefattar efterlevandestöd och kontaktuppgifter vid behov av vidare stöd, som finns att tillgå. SIA har även antagits inom Nacka seniorcenter.

”Krisrutin Emma” betonar vikten av samverkan för att efterlevande vid suicid ska få ett sammanhållet stöd. Myndigheter har enligt förvaltningslagen en generell skyldighet att inom sitt verksamhetsområde samverka med andra myndigheter.³ Det finns också specifika krav på samverkan för socialtjänsten. För att en individ ska få sina behov tillgodosedda kan de behöva insatser från flera huvudmän, såsom socialtjänsten, hälso- och sjukvården och förskolan eller skolan. Det sker alltid en individuell bedömning i det enskilda fallet där hänsyn tas till individens behov och situation.

Synpunkter och bedömning

Barn- och familjeenheten har utrett remissen från KSAU och finner att förslaget belyser en viktig målgrupp. Det saknas forskning om förebyggande insatser och effekter av insatser specifikt riktade till efterlevande efter suicid. Det går därför inte att säga att metoden ”Krisrutin Emma” skulle ha bättre effekt än andra metoder när det gäller uppsökande krisstöd till efterlevande. Däremot finns det komponenter i metoden såsom samverkan som redan idag tillämpas inom den sociala omsorgsprocessen. Samverkan är en viktig del inom den sociala omsorgsprocessen och specificeras bland annat genom rutinen SIA.

Delar av ”Krisrutin Emma” ingår i arbetet som bedrivs inom den sociala omsorgsprocessen. Socialnämnden ansvarar enligt socialtjänstlagen för att göra individuella bedömningar utifrån den enskildes behov samt att samverka med andra huvudmän.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser.

³ Förvaltningslagen 8§

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut medför inga konsekvenser för barn. Det är däremot viktigt att det finns rutiner vid suicid som kan tillämpas både då barn och unga begår suicid och då barn och unga är anhöriga till närstående som begår suicid.

Bilagor

Bilaga 1. Medborgarförslag ”Krisrutin Emma” - maskad

Bilaga 2. Tjsskr Medborgarförslag ”Krisrutin Emma” KFKS 2022-00826

Bilaga 3. Protokollsutdrag, KSAU 2023-02-14, § 21

Caroline Andréasson
Enhetschef
Barn- och familjeenheten

Christina Sandahl
Kvalitetsutvecklare, kvalitet individ och familj
Barn- och familjeenheten